ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Michala Mazance v právní věci **žalobce: M. M.,** zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, 301 00 Plzeň, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra ČR** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2003, čj. OAM-1801/VL-11-C10-2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 12. 2003, čj. 28 Az 368/2003-22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 5. 2003 byla podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (zákon o azylu) jako zjevně nedůvodná zamítnuta žalobcova žádost o udělení azylu.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 23. 4. 2003 žádost o udělení azylu, kterou odůvodnil tím, že jeho družka není rozvedená, její manžel nesouhlasí s rozvodem a Ukrajinu opustili z obav před vyhrožováním manžela přítelkyně. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu, který byl v souladu s § 23 odst. 1 zákona o azylu proveden dne 1. 5. 2003, žalobce rozvedl, že ve vlasti měli s družkou problémy s jejím manželem, který odmítl souhlasit s rozvodem, vyhrožoval jim a fyzicky žalobce i jeho družku napadl. Když se

obrátil žalobce na policii a chtěl podat na manžela družky trestní oznámení, policie ho odmítla přijmout a bylo mu řečeno, že si problémy mají vyřídit mezi sebou. Žalobce dále uvedl, že byl nezaměstnaný a na Ukrajině nemohl najít práci. Žalovaný zamítavé rozhodnutí odůvodnil tím, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žalobcovy žádosti o udělení azylu jsou ekonomické a rodinné důvody, tedy důvody, které nelze podřadit pod taxativně uvedené důvody pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu. Žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí zabýval též hodnocením, zda žalobce splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a podle § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není.

Žalobou podanou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 19. 6. 2003 se žalobce domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného. Namítal procesní vady správního řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo, a to že se žalovaný jeho žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě a porušil tak ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu, že v rozporu s § 3 odst. 4 správního řádu nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl azylové řízení tak, aby posílil žalobcovu důvěru ve správnost jeho rozhodování a žalobce rozhodnutí žalovaného nepovažuje za přesvědčivé, a konečně že žalovaný v rozporu s § 32 odst. 1 správního řádu nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Žalobce též namítal, že žalovaný porušil i ustanovení § 12 a § 91 zákona o azylu; žalobce má za to, že podmínky pro udělení azylu splňuje a že se na něho vztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Podle žalobce žalovaný tím, že mu azyl podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu neudělil a ani na něho nevztáhl překážku vycestování, posoudil jeho žádost o azyl nesprávně. Pokud jde o skutkové důvody, žalobce odkázal na svou žádost o udělení azylu, protokol s ním sepsaný, a na ostatní spisový materiál žalovaného. V čem konkrétně měla spočívat namítaná procesní pochybení žalovaného a tvrzená nezákonnost napadeného rozhodnutí žalobce v žalobě blíže neuvedl.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 5. 12. 2003 žalobu zamítl. Ztotožnil se bez výhrad s posouzením situace a odůvodněním napadeného rozhodnutí správního orgánu a odkázal na jeho obsah. S odkazem na § 12 zákona o azylu krajský soud uzavřel, že skutečnosti žalobcem uváděné a spočívající ve snaze o legalizaci pobytu z důvodů nevyřešených osobních problémů a ekonomických důvodů (nedostatek příležitosti zajistit si vhodné zaměstnání) nelze pod důvody udělení azylu podřadit. Soud se rovněž zabýval závěry žalovaného vyjádřenými v odůvodnění rozhodnutí o tom, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a shledal tyto závěry souladnými se zákonem a pokud jde o namítané nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu na žalobce dospěl k závěru, že správní orgán, rozhoduje-li o zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 zákona o azylu, není podle zákona povinen v takovém případě posoudit a rozhodnout o takové námitce. Krajský soud uzavřel, že řízení před krajským soudem nepřineslo žádné zásadní skutečnosti, v důsledku kterých by mohlo dojít ke změně posouzení žalobcovy žádosti; žalobu proto jako bezdůvodnou zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle stěžovatele krajský soud (a stejně tak i žalovaný) nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda lze na případ žalobce vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalobce se ve své domovské zemi dostal do finančních potíží, nebyl schopen si zajistit legálním způsobem prostředky pro svou obživu, pokud žádal o zajištění zaměstnání či sociálních dávek, byl státními orgány odmítnut; podle žalobce tak byl dán důvod k udělení azylu

podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce patří do sociální skupiny nezaměstnaných, kteří nemají žádné hmotné zabezpečení a domovský stát tuto situaci toleruje a podporuje.

Dále se stěžovatel dovolával kasačního důvodu obsaženého v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. [formálně částečně označeného i jako důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově však mířícího k důvodu uvedenému v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Žalovaný podle něho provedl nedostatečné dokazování; nepřihlédl přitom k velmi omezeným možnostem stěžovatele coby žadatele o udělení azylu, jak prokázat pronásledování v zemi původu. Krajskému soudu stěžovatel vytkl to, že nepřezkoumal dodržení procesních předpisů ze strany žalovaného, což učinit měl, byť stěžovatel v žalobě poukazoval na vady správního řízení jen v obecné rovině. Minimálně se měl zabývat tím, zda žalovaný ve správním řízení provedl dostatečné dokazování a zda jeho rozhodnutí bylo dostatečně odůvodněno. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem stěžovatel požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se, s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti, stala bezpředmětnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost částečně nepřípustnou; ve zbytku ji pak zamítl jako nedůvodnou.

Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Žalobce v žalobě pouze obecně namítal nezákonnost závěru žalovaného o tom, že žalobce podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nesplňuje a neuvedl, v jakých konkrétních právních důvodech měla tato nezákonnost spočívat, krajský soud nepochybil, jestliže závěry konfrontoval s obsahem správního spisu a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Uvádí-li stěžovatel až nyní v kasační stížnosti že splnění podmínek pro udělení azylu v jeho případě spočívá v tom, že žalobce náleží ve své vlasti k sociální skupině nezaměstnaných bez hmotného zabezpečení, u nichž tuto situaci stát toleruje či podporuje, uvádí tak nové skutečnosti, k nimž Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Tento důvod kasační stížnosti je tak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. důvodem nepřípustným, neboť stěžovatel jej neuplatnil v řízení před krajským soudem, ačkoliv tak mohl učinit.

Co se týče stížnostních námitek vytýkajících krajskému soudu, že náležitě nezkoumal vady správního řízení a nezrušil správní rozhodnutí napadené žalobou, ačkoli žalovaný své rozhodnutí založil na nedostatečném dokazování a ani je uspokojivě neodůvodnil, Nejvyšší správní soud je neshledal důvodnými.

Na vady řízení před správním orgánem upozornil stěžovatel již v řízení před krajským soudem; učinil tak však na standardním formuláři pro žalobce v azylových věcech, který obsahoval pouze obecné výtky týkající se procesních pochybení žalovaného správního orgánu v průběhu řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že neshledal v řízení před žalovaným správním orgánem, které vyústilo v zamítnutí stěžovatelovy žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, vady, pro něž by měl napadené správní rozhodnutí zrušit. Správní orgán vycházel v řízení ze stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, a z protokolu o pohovoru provedeném v souladu s § 23 zákona o azylu. Z žádné z těchto písemností nevyplynulo, že by stěžovatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu; žalovanému tedy nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu. Stěžovatelovo tvrzení o tom, že byl v zemi původu vystaven výhružkám ze strany soukromých osob, může snad svědčit o stavu obecné kriminality na Ukrajině; azylové řízení však neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o míře a povaze obecně kriminálních činů v zemích původu žadatelů o azyl – byť i byly zaměřeny proti nim osobně a přispěly k jejich odchodu ze země – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Ani námitce vytýkající žalovanému nedostatečné odůvodnění rozhodnutí nelze vyhovět. Žalovaný po provedení důkazů písemnostmi shromážděnými v řízení uzavřel, že stěžovatel se nedovolával žádného z důvodů vedoucích k udělení azylu, a naopak potvrdil, že o azyl požádal kvůli obavám z výhružek manžela jeho družky a řešení svých ekonomických problémů spočívajících v nedostatku příležitosti zajistit si vhodné zaměstnání. Žalovaný opřel své rozhodnutí o ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelovy výpovědi nesvědčily o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (§ 12 zákona o azylu). Za takového stavu věcí pak nelze rozhodnutí považovat za nedostatečně odůvodněné. Své důvody a svůj myšlenkový postup pak v rozhodnutí náležitě popsal.

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil první stížnostní námitku jako nepřípustnou; námitky vytýkající žalovanému nedostatečně provedené dokazování a nedostatečně odůvodněné rozhodnutí pak shledal nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. 4. 2004

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu